

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2000

Helsinki 2001

K 10/2001 vp

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2000

Helsinki 2001

ISSN 0437-2328

EDITA OYJ, HELSINKI 2001

Eduskunnalle

Eduskunnan kirjastosta annetun lain (717/2000) 3 §:n mukaisesti Eduskunnan kirjaston hallitus antaa kunnioittavasti eduskunnalle oheisen kertomuksen Eduskunnan kirjaston hoidosta ja toiminnasta vuonna 2000. Kertomuksen on laatinut Eduskunnan kirjaston johtaja Tuula H. Laaksovirta.

Helsingissä maaliskuun 14 päivänä 2001

Eduskunnan kirjaston hallituksen puolesta:

Kaarina Dromberg

kirjaston hallituksen puheenjohtaja

Tuula H. Laaksovirta

Eduskunnan kirjaston johtaja

Sisältö

1 Kirjaston hallitus	7	5 Eduskunnan arkisto	15
2 Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan	8	6 Näyttelyt.....	16
3 Palvelut.....	9	7 Henkilöstö	17
4 Kokoelmatyö.....	11	Liite 1. Julkaisut	19
		Liite 2. Henkilökunta 31.12.2000.....	20

1 Kirjaston hallitus

Kirjaston hallituksen kokoonpano 1.1.—31.12.2000

Jäsenet:

Dromberg, Kaarina, markkinointisihteeriksi, kansanedustaja, hallituksen puheenjohtaja

Luhtanen, Leena, VTM, ELT h.c., kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja
1.1. — 29.2.2000

Puisto, Virpa, erikoissairaanhoitaja, kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja
3.3. — 31.12.2000

Prusti, Riitta, kansanedustaja

Puhakka, Osmo, kirkkoherra, kansanedustaja

Komi, Katri, MMM, kansanedustaja

Tyynilä, Markku, OTT, lainsäädäntöneuvos, valtionhallinto

Saarenpää, Ahti, OTT, professori, oikeustiede

Tiilikainen, Teija, VTT, valtiotieteet

Oksa-Pallasvuori, Marja, VTM, informaatikko, kirjaston henkilökunnan edustaja

Varajäsenet:

Tulonen, Irja, sairaanhoitaja, kansanedustaja,

Karhu, Saara, tv-toimittaja, kansanedustaja

Kanerva, Erkki, rikosylikomisario, kansanedustaja

Wideroos, Ulla-Maj, kunnanjohtaja, kansanedustaja

Krohn, Irina, TeM, kansanedustaja

Lång, Ulla, VT, hallitusneuvos

Konstari, Timo, OTT, professori

Lappalainen, Pertti, YTT

Korkeila, Sirkka-Liisa, HuK, informaatikko, kirjaston henkilökunnan edustaja

Kirjaston hallitus on kokoontunut vuoden aikana 7 kertaa; 9.2.2000, 22.3.2000, 10.5.2000, 20.9.2000, 18.10.2000, 22.11.2000 ja 13.12.2000.

2 Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan

Vuoden alussa toteutetun, kirjaston kaikki toiminnot kattavan prosessi- ja resurssikartoituksen tuloksia hyödynnettiin vuoden mittaan palveluiden rationalisoinnissa, organisaatiomuutokseen valmistautumisessa ja työtilajärjestelyissä.

Prosessikartoituksen tavoitteena oli tunnistaa kirjaston ydin- ja tukiprosessit, kuvata ne ja tunnistaa parantamiskohteet. Lisäksi pyrittiin kartoittamaan tämän hetkinen resurssointi eri prosesseihin.

Projekti toteutettiin nopealla aikataululla, jotta tuloksia voitiin hyödyntää jo suunniteltaessa eduskunnan kanslian yhteyteen siirtymisen vaikutuksia toimintoihin. Kirjaston henkilökunta osallistui aktiivisesti prosessikartoitukseen kuvaten omat tehtävänsä ja pohtien kehittämismahdollisuuksia. Erilaisia prosesseja ja niiden alatoimintoja tunnistettiin ja kuvattiin 130 ja niihin tehtiin yhteensä 290 parannusehdotusta. Tulokset olivat käytettävissä runsaan kahden kuukauden kuluttua projektin käynnistymisestä. Työryhmien itsenäinen toiminta ja liian yksityiskohtaisten ohjeiden välttäminen osoittautuivat hyviksi työskentelyta-voiksi. Ohjausryhmä kävi läpi konsultin kanssa prosessikuvaukset ja niihin saadut parannusehdotukset päivän työseminaarissa. Parannusehdotukset ryhmiteltiin heti, vuoden tai pidemmällä aikavälillä toteutettaviin.

Toisessa vaiheessa kartoitettiin eri prosesseihin käytetty työaika. Jokainen arvio itse,

miten hänen työaikansa jakautuu eri toimintoihin. Näin saatiin kartoitettua toimintoihin kokonaisuudessaan kuluva työaika.

Vuoden aikana aloitettiin myös perehtyminen uuteen kirjastojärjestelmään ja sen ominaisuuksiin. Kokoelmatietokanta Selman muuntaminen VTLS:stä Voyageriin on vaatinut jo kertomusvuonna runsaasti erilaista valmistelutyötä myös asiansanoituksen osalta. Vaikka kysymyksessä on kirjaston historian toinen kirjastojärjestelmä, ei siirtyminen järjestelmästä toiseen ole ongelmantonta. Pahin ongelma on laadun varmistaminen massiivisten tiedonsiirtojen yhteydessä. Nykyinen teknologia on varsin virheherkkää. Virheitä on itse teknologiassa, virheitä syntyy teknologian käytöstä ja järjestelmämuunnoksista puhumattakaan inhimillisistä virheistä, joita on tiedon tallennuksessa ja käsittelyssä syntynyt vuosien 1891-2001 aikana. Tiedoston jatkuvat laaduntarkistukset ovatkin uusi tärkeä työn alue kirjasto- ja tietopalvelun arjessa elektronisena aikana.

Kirjaston toiminta suuntautuu yhtä paljon perinteisen materiaalin työstämiseen ja perinteiseen palveluun kuin elektronisiin aineistoihin ja palveluihin. Vuonna 1999 havaittiin kaikissa tilanteissa tämä "vedenjakajalla" toimimisen vaihe. Tässä suhteessa vuonna 2000 oltiin samassa tilanteessa. On hallittava sekä vanhat että uudet työmenetelmät ja kehitettävä uusia palveluita perinteisten palvelujen rinnalle.

3 Palvelut

Lainaus.....	37 790 kpl
näistä kopioina	3 837 kpl
Tiedonhaut	4 842 kpl
näistä eduskunnalle	1 423 kpl
Tiedonhallinnan koulutus	1 250 henkilölle
Aukiolotunteja	2 654 tuntia

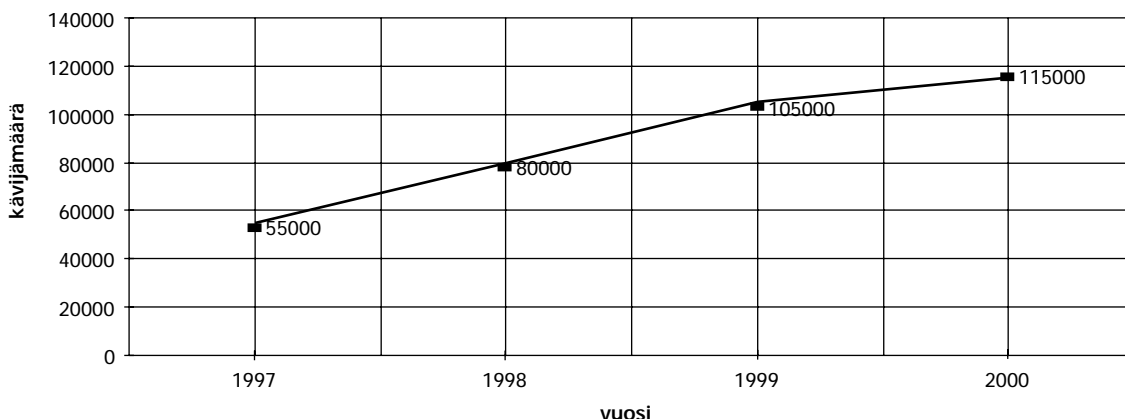
Alkusyksystä kirjaston kokoelmätietokannasta Selmasta saatiin käyttöön verkkoversio ja se mahdollisti asiakkaille kirjavarauksen teon myös Internetin välityksellä. Palvelu otettiin vastaan hyvin ja vuoden lopulla Internetin kautta saatujen pyyntöjen osuus oli jo noin 10 % kaikista lainapyynnöistä. Kirjaston kotisivut olivat ahkerassa käytössä. Kotisivuilla vierailtiin 155 000 kertaa ja luettiin yhteensä noin 1 250 000 sivua.

Kansanedustajien ja heidän avustajiensa sekä eduskunnan virkamiesten kirjastonkäyttö on myös edelleen lisääntynyt. Muista kirjastoista aineistoa välittävän kaukopalvelun osuus on kasvanut 35 % edellisvuodesta.

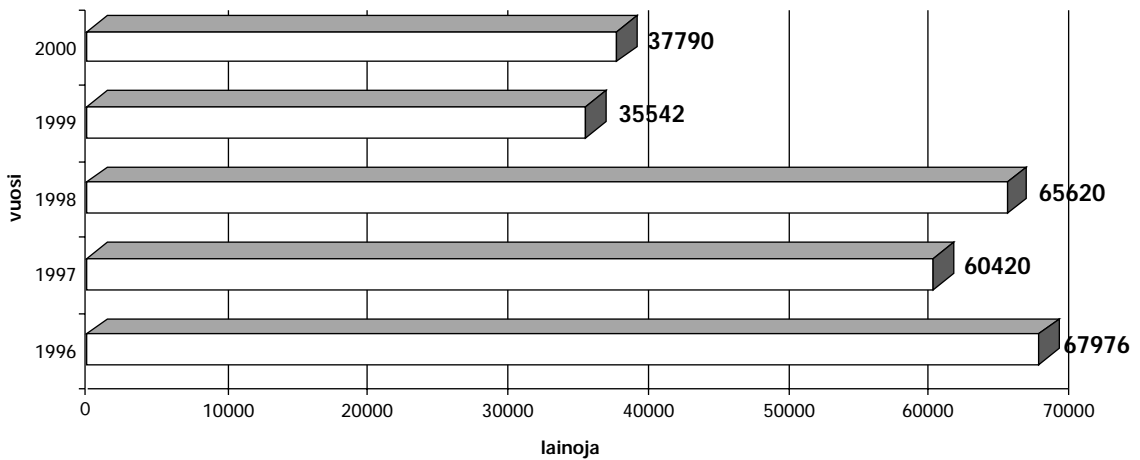
Keväällä 1999 perustettu itsepalvelukokoelma sisältää uusimman kirjaston kokoelmiin hankitun aineiston. Sen itsenäiskäyttö on vähentänyt kirjanhakua suljetusta varastosta ja vapauttanut näin henkilöstöä muihin tehtäviin.

Tietopalveluun tulleissa tiedusteluissa Internetin vaikutukset näkyivät kahdella tavalla. Entistä enemmän voitiin opastaa asiakkaita löytämään itse tietoa ja julkaisuja Internetistä, toisaalta laajoja toimeksiantoja käsiteltiin suhteessa aikaisempaa enemmän. Tiedonhakutilastoinnissa huomioidaan vain tiedonhakujen kokonaismäärä, tilastointi ei kerro tietopalvelutyön ajankäyttöä.

Kirjaston www-sivujen kävijämäärät

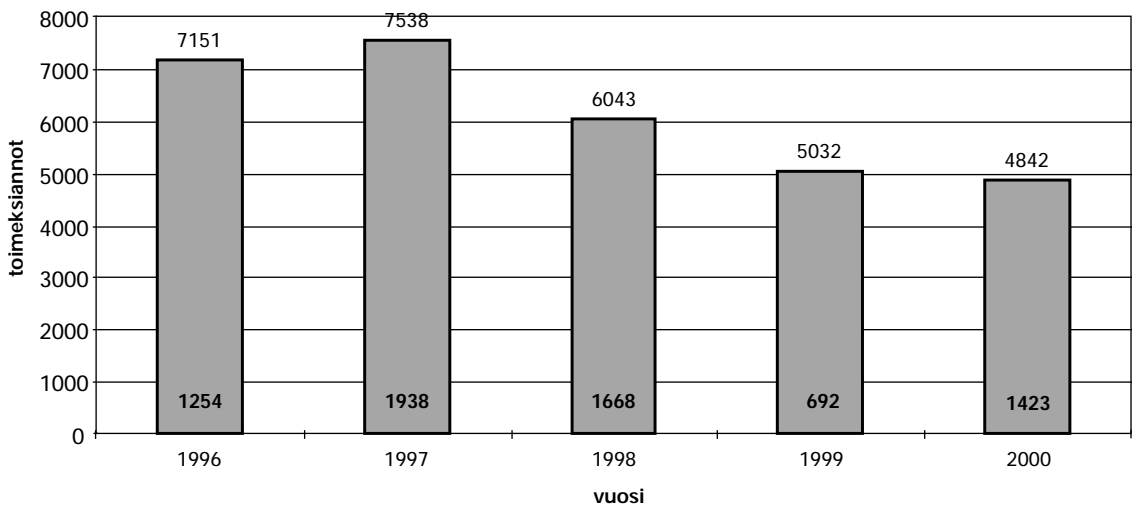
Lainat 1996—2000

Tietopalvelun toiminnassa panostettiin vuonna 2000 erityisesti oikeudelliseen tietoon. Juridisen aineiston tietokanta, Jussi, ajantasaistettiin ja huollettiin perusteellisesti vuoden aikana. Valtioneuvoston tietopalvelujen (Valtipa) kanssa yhteistyönä valmistui

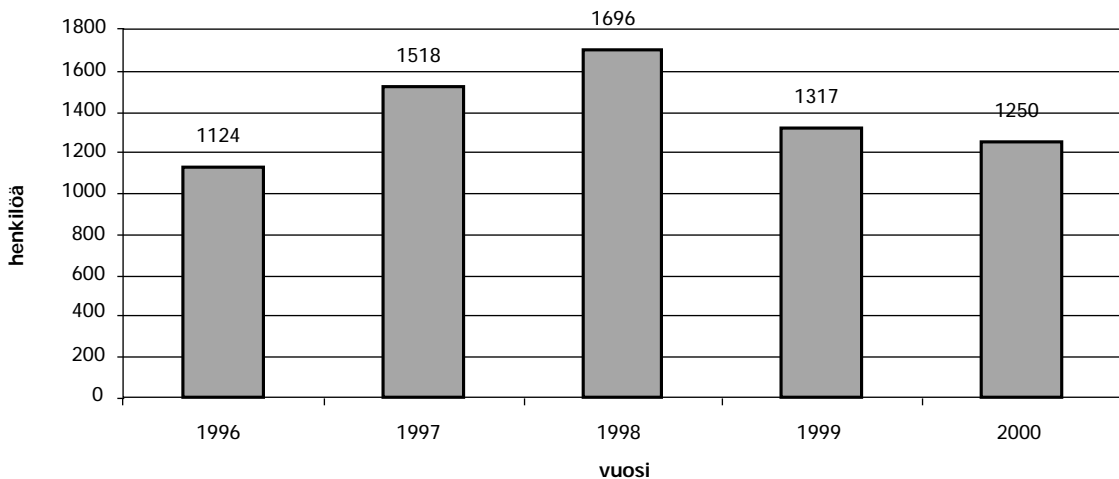
vuoden alussa sekä Eduskunnan kirjaston että valtioneuvoston sisäisiin verkkoihin sähköisen säädöstiedon opetuspaketti, jonka aineisto käsittelee Suomen ja EU:n säädöksiä ja tuomioistuinratkaisuja. Eri maiden kansallisista säädöslähteistä valmistet-

Tiedonhaut 1996—2000

luvut pylväiden sisällä = tiedonhaut edustajille ja virkamiehille

Tiedonhallinnan koulutus 1996—2000

tiin myös verkko-oppaita, jotka sisältävät sekä kirjaston painettuja lähteitä että Internetin välityksellä käytettävissä olevia lähteitä.

Kirjastossa annettiin tiedonhallinnan koulutusta sekä eduskunnan henkilökunnalle että ulkopuolisille ryhmille valtiopäiväasioiden, oikeudellisen tiedon, eduskuntatiedon ja EU-tiedon alueilla. Entistä enemmän on tarvetta antaa asiakkaille henkilökohtaisesti opetusta ja neuvontaa ryhmäopetuksen sijasta niin kirjaston kokoelmien kuin sähköisten lähteiden käytössä. Kirjaston kotisivujen suunnittelulla on pyritty helpottamaan asiakkaiden tiedonsaantia ja parantamaan siten palvelua.

Vuoden aikana asennettiin Eduskuntatietopisteet kaikkiin 20 maakuntakirjastoon. Tietopisteet ovat hipaisutekniikalla toimivia infokioskeja. Niiden avulla kansalaisilla on mahdollisuus itse tutustua eduskuntatyöhön ja eduskunnan asiakirjoihin ajantasaisen verkkoyhteyden välityk-

sellä. Kirjasto järjesti infokioskien sisältöön ja käyttöön liittyvää koulutusta maakuntakirjastoissa toimiville yhdyshenkilöille.

Omakirjastonhoitajatoiminta jatkui edelleen. Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian lisäksi Valtiontalouden tarkastusvirasto sai oman yhteyshenkilönsä kirjastosta. Valtiontalouden tarkastusviraston kirjastonhoitaja tutustui viikon ajan kirjaston toimintoihin ja järjestelmiin ja lisäksi viraston henkilökuntaa koulutettiin kirjaston palvelujen käytössä.

Kansanedustajien uutuuksiluettelo ja EU-uutuuksiluettelo ilmestyivät molemmat 15 kertaa ja niitä jaettiin kansanedustajille ja eduskunnan virkamiehille. Aikakauslehtien sisällysluettelokopioita toimitettiin myös pyynnöstä kansanedustajille ja virkamiehille. Kirjaston asiakkaille tarkoitettua asiakastiedotteen julkaisemista jatkettiin sekä paperisena että elektronisena.

4 Kokoelmatyö

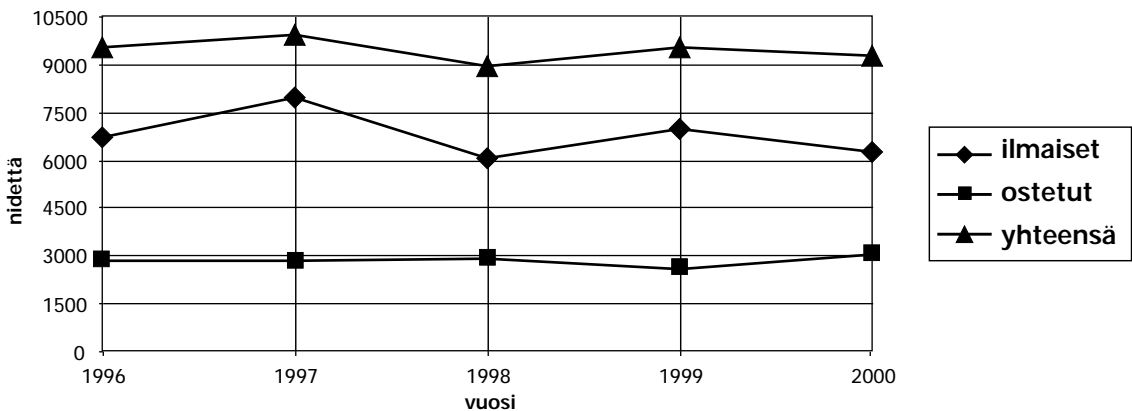
Kokoelmien kartunta	9 259 nid.
näistä maksuttomasti saatuja kirjoja	3 692 nid.
maksuttomasti saatuja kausijulkaisuja ...	2 566 nid./vsk
ostettuja kirjoja.....	1 540 nid.
ostettuja kausijulkaisuja	1 461 nid./vsk
Kokoelmista poistettuja	9 827 nid.
Kokoelmat 31.12.2000.....	605 273 nid.
	15 585 hm
Kirjastoaineiston hankintamääräraha	3 000 000 mk

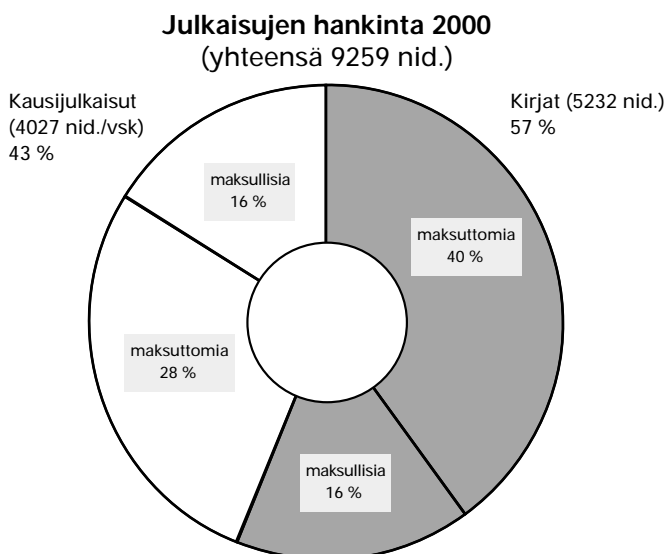
Painetun aineiston vuotuinen kartunta ilman poistoja on pysynyt viime vuosina keskimäärin samansuuruisena. Kertomusvuonna ilmaiseksi saadun aineiston määrä hieman laski kun taas ostettujen määrä vastavasti hieman kasvoi. Kaikkiaan kartunnan kokonaismäärä oli edellisvuotta pienempi. Kokoelmat käsittivät vuoden 2000 lopussa noin 605 300 nidosta. Jatkuvasti saapuvien aikakauslehtien määrä on noin 1200 nimekettä.

Maksuttoman aineiston määrä oli kuluneena vuonna noin 68 % kartunnasta. Sen

rahallisen arvon voi arvioida olevan noin 3 100 000 mk. Vapaakappalelain perusteella saatujen julkaisujen ohella monet maksuttomat julkaisut sisältävät vaikeasti tavoitettavaa ja hankittavaa aineistoa, ns. harmaata kirjallisuutta. Laitoksena Eduskunnan kirjasto saa aineistoa, joka liitettynä kirjaston kokoelmiin ja luetteloituna sekä kirjaston luetteloihin että valtakunnallisiin yhteisluetteloihin, palvelee koko maan lukijakuntaa. Tällaista aineistoa ovat mm. kansainvälisten järjestöjen julkaisut ja parlamenttien asiakirjat. Monien kansainvälisten järjestöjen

Kokoelmien kartunta 1996—2000

kanssa on solmittu julkaisujen tallekirjasto-sopimukset (mm. YK ja sen erityisjärjestöt ja EU). Ulkomaisten kirjastojen ja laitosten kanssa ovat edelleen voimassa julkaisujen vaihtoa koskevat sopimukset.

Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen, ulkomaisten kirjastojen ja laitosten, parlamenttien ja muiden ulkomaisten kumppaneiden kesken on toiminut erinomaisesti. Helsingin yliopiston kirjaston vapaakappalepalvelu on kiitettävästi valinnut ja lähettänyt Eduskunnan kirjastolle vapaakappaleista tulevan aineiston. Aineisto, jota Eduskunnan kirjasto ei ole ottanut kokoelmiinsa, on toimitettu lain mukaan Joensuun yliopiston kirjastolle joko suoraan Helsingin yliopiston kirjastosta tai Eduskunnan kirjastosta.

Vuonna 2000 jatkettiin kokoelmien arviointia. Sen tuloksena kokoelmista poistettiin kaksoiskappaleita tai vanhentunutta kirjallisuutta runsaat 9 800 nidosta. Poistettujen nidosten määrä vastaa vuoden uutuuskartunaa. Hyllymetreinä poistettujen määrä on noin 360 metriä. Poistettua aineistoa

tarjottiin edellisten vuosien tapaan niille kirjastoille, joissa yhteiskuntatieteet ja oikeustiede ovat keskeisiä aiheita. Kuitenkin eniten aineistoa siirrettiin Kuopioon Varastokirjastoon, josta se on kaikkien kirjastojen lainattavissa.

Virkamiesten ja valiokuntien käsikirjastoihin hankittiin jälleen aikaisempaa vuotta runsaammin kirjallisuutta, kaikkiaan 1 614 nidosta, mikä on noin 15 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Virkamiesten käsikirjastoista ja kansanedustajien työhuoneista poistettua aineistoa on liitetty kirjaston kokoelmiin tai lähetetty Varastokirjastoon. Jäljelle jäänyttä aineistoa on tarjottu kirjaston asiakkaiden poimittavaksi poistettujen kirjojen kärryistä.

Ostettujen elektronisten aineistojen määrä on pysynyt ennallaan. Kirjasto on mukana Kansallisen elektronisen kirjaston, FinE-Libin, elektronisten aineistojen yhteishankinnoissa. Tällä perusteella kirjastolla on käytössään noin 2000 ulkomaisen aikakauslehden artikkelit elektronisena.

Kirjasto on jatkanut yhteistyössä Valtioneuvoston kirjastojen ja tietopalvelujen (Valtipa) kanssa Elki-linkkitietokannan kokoamista ja ylläpitoa. Tietokanta keskittyi kirjaston edustamiin aloihin, erityisesti yhteiskunnalliseen ja oikeudelliseen tietoon sekä Euroopan unioniin ja valtionhallintoon. Elki on vakiintunut osaksi kirjaston aiheseurantaa, erityisesti on kiinnitetty huomiota linkkien valintaan ja kuvailuun. Toimintansa lopettaneet tai muuttuneet linkit saatiin seurantaohjelman avulla korjatuiksi. Uusien linkkien seurannassa käytettiin apuna automaattista seurantaohjelmaa. Agenttiohjelmista järjestettiin yhdessä VTT:n kanssa suuren suosion saanut koulutustilaisuus. Elkiin koottujen linkkien määrä oli vuoden lopussa noin 3200. Elki on myös osa Suomen korkeakoulukirjastojen tuottamaa virtuaalikirjastoa.

Kirjaston kokoelmiin valittu ja hankittu aineisto on luetteloitu ja asiansoitettu kirjaston Selma-tietokantaan. Tietokantaan luetteloiitiin lisäksi 1 906 artikkelia kotimaisista juridisista aikakauslehdistä ja kokoomateoksista. Tiedot kirjaston kokoelmiin luetteloidusta aineistosta ovat kaikkien kansalaisten käytettävissä Internetin välityksellä. Kokoelmatiedot löytyvät myös tietellisten kirjastojen Linda-yhteisluettelotietokannasta ja artikkelit Arto-tietokannasta,

jolloin ne erityisesti palvelevat opiskelijoita ja tutkijoita. Myös kirjaston asiansasto asetettiin asiakkaiden käyttöön Internetin kautta. Asiansastoa kehitettiin ja yhdenmukaistettiin soveltuvin osin Yleisen asiansaston (YSA) kanssa yhteistyössä Helsingin yliopiston kirjaston ja Valtipa-kirjastojen kanssa. Kaiken kaikkiaan tietokantatuotantoa järkipäristettiin, keskityttiin Selman tuotantoon, josta tuotettiin muut erillistietokannat kirjoista, artikkeleista ja kausijulkaisuista. Eduskunnan kirjaston Selma-tietokannan laajuus oli vuoden lopussa noin 349 000 tietuetta. Jussi-tietokannan tuottamisprosessi tarkistettiin ja ajantasaistettiin kuluneena vuonna kiinnittäen erityisesti huomiota sen sisällön laatuun.

Edellisten vuosien tapaan aikakauslehtiä koteloitiin sidottamisen asemasta. Sidottujen valtiopäiväasiakirjojen varastosta jaettiin asiakirjoja kansanedustajille, valiokunnille ja eduskunnan virkamiehille sekä kirjaston kanssa vaihtosuhteessa oleville ulkomaisille kirjastoille. Myös tuomioistuimille toimitettiin pyynnöstä sidottuja valtiopäiväasiakirjoja. Kun valtiopäiväasiakirjojen mikrokuvauksesta luovuttiin, useat ulkomaiset kirjastot päättivät luopua painetuista valtiopäiväasiakirjoista ja siirtyä käyttämään asiakirjoja elektronisesti.

5 Eduskunnan arkisto

Arkistolainat	111 käyttökertaa
Kopioitoimitukset yhteensä	2 303 kpl
näistä eduskunnalle	1 647 kpl
eduskunnan ulkopuolisille	656 kpl
Arkistosiirrot	297 yksikköä
Mikrokuvautettu aineisto	
tallefilmit	561 korttia
käyttöfilmit	569 korttia
kopiot vaihtokirjastoille	1 561 korttia
Arkiston tiedonhauk	143 toimeksiantoa
Arkistoon liittyvä neuvonta ja ohjaus	223 toimenpidettä

Arkiston toiminnan painopiste on kertomusvuonna ollut sisäisissä kehittämishankkeissa. Valtiopäivätyön arkistonmuodostussuunnitelman ajantasaistaminen aloitettiin kartoittamalla valtiopäivätyöhön liittyvät toiminnot ja niiden yhteydessä kertyvät asiakirjakokonaisuudet ja tietojärjestelmät. Lähtökohtana käytettiin uutta perustuslakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä. Kansainvälisten asiain yksikön arkistonmuodostussuunnitelman työstämistä jatkettiin edelleen ja suunnitelman koekäyttö voitiin aloittaa lokakuussa.

Eduskunnan arkistotoimen johtosääntöä uudistettiin joulukuussa. Kansliatoimikunnan hyväksymän johtosäännön muutoksen mukaan valtionalouden tarkastusvirasto tuli vuoden 2001 alusta lähtien eduskunnan arkistotoimen piiriin. Toinen merkittävä muutos johtosäännössä oli arkistotoimikunnan lakkauttaminen.

Keskusarkistoon tehtiin kertomusvuoden aikana 46 arkistosiirtoa, jotka sisälsivät yhteensä 297 säilytysyksikköä. Noin 62 % siirretyistä asiakirjoista liittyi varsinaiseen valtiopäivätyöhön. Muista luovutuksista voidaan mainita Eduskunnan kirjaston hallituksen pöytäkirjat vuosilta 1922—1989,

Tutkijoiden ja kansanedustajien seuran (TUTKAS) asiakirjat vuosilta 1970—1994 sekä Naiskansanedustajien verkoston luovuttamat aineistot. Arkistosiirtojen yhteydessä Tutkijain ja kansanedustajien seuralle ja Eduskunnan naiskansanedustajien verkostolle laadittiin suositusluontoiset arkistointiohjeet.

Edellisenä vuonna aloitettua äänitallenneprojektia jatkettiin. Pöytäkirjatoimistosta saatiin arkistoon äänitallenteet, jotka sisälsivät mm. Tasavallan Presidentin vaalien ja juhlallisten vakuutusten, valtiopäivien avajaisten ja päättäjäisten sekä eräiden muiden juhlatilaisuuksien äänitteitä. Vanhimmat äänitallenteet olivat vuodelta 1977. Tuorein tallenne oli 1.3.2000 järjestetystä tilaisuudesta, jossa Tasavallan Presidentti Tarja Halonen esitti juhlallisen vakuutuksensa. Tuotetut kymmenen CD-levyä sisältävät eräiden valtiopäivien avajaisten ja päättäjäisten, täysistuntojen sekä Tasavallan Presidentin vaalien ja juhlallisten vakuutusten äänitallenteita. Uudelleen kopioitiin myös 1960-luvulta peräisin oleva LP-levy, joka sisältää fil.tri h.c. Kurt Antellin muistelmia viimeisiltä säätyvaltiopäiviltä ja aateliston ensimmäisestä säätyvaltiopäivien jälkeisestä ko-

kouksesta. Vanhojen ääninauhujen kopiointipalvelut ostettiin YLE:n radioarkistosta.

Vanhojen arkistojen kunnostamistyötä jatkettiin järjestämällä vuoden 1899 valtiopäivien asiakirjat kokonaisuudessaan ja vuoden 1897 valtiopäivien asiakirjat valio-kuntia lukuun ottamatta. Lisäksi keskusarkistossa seulottiin, järjestettiin ja palautettiin alkuperäiseen yhteyteensä eräitä virkamiesten työhuoneista löytyneitä sekalaisia asiakirjanappuja.

Arkiston asiakirjoja ja niistä kuvattuja mikrofilmejä käytettiin selvästi (34 %) vähemmän kuin vuonna 1999. Edellisvuosien tapaan valtaosa (91 %) arkiston käyttäjistä tuli eduskunnan ulkopuolelta ja käytetyintä aineistoa olivat valio-kuntien pöytäkirjat (77 % tilauksista). Eduskunnasta saapuneiden tietopalvelutoimeksiantojen määrä pysyi ennallaan, mutta ulkopuolisten toimeksiantojen määrä väheni jonkin verran. Tietopalvelutoimeksiannoista yli puolet (57 %) tuli eduskunnan sisältä. Neuvontatoimenpiteiden määrä kasvoi edellisvuodesta selvästi (34 %). Arkistosta annettujen asiakirjakopioiden määrä kasvoi yli kaksinkertaiseksi edellisvuoteen verrattuna.

Veteraanikansanedustajien muistitietotyötä tehtiin edellisten vuosien tapaan. Johdoryhmän puheenjohtajana on edelleen toiminut professori Marjatta Hietala Suomen Historiallisesta Seurasta. Yhteistyö haastattujen ja haastattelijoiden välillä on vakiinnuttanut asemansa veteraaniedustajien haastatteluodotuksinakin. Vuoden 2000 loppuun mennessä oli haastateltu 237 entistä

edustajaa ja nauhoituksia on karttunut tähän mennessä 1 317 tuntia. Litterointeja on kertynyt kaikkiaan 31 040 sivua.

Kirjaston hallitus hyväksyi keväällä esitetty Veteraanikansanedustajien muistitietoa-aineiston käyttöluopaehdot. Tekstiversioiden käyttökappaleiksi suunniteltu CD-ROM -työ eteni työläydestään huolimatta sisällysluetteloiden/tiivistelmien osalta laajana skannausprosessina. Valmistuneen haastatellun materiaalin osalta skannaustyö on jo suoritettu kokonaisuudessaan. Työhön saadut välineet mahdollistavat tekstin työstämisen aloittamisen päätelulukappaleiksi valmistumisjärjestyksessä.

Arkiston edustaja oli mukana eduskunnan valokuvatyöryhmässä, joka laati valokuvien hankintaa, rekisteröintiä, säilyttämistä ja käyttöä koskevaa toimintaohjetta. Ohjeluonnos valmistui joulukuussa. Yhteistyö eduskunnan ulkopuolisten sidosryhmien kanssa ei ole ollut yhtä intensiivistä kuin edellisenä vuonna. Valtioneuvoston arkistonhoitajien yhteistyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti kerran kuukaudessa. Pohjoismaiden parlamenttiarkistonhoitajat kokoontuivat toukokuun lopulla Kööpenhaminassa viidenteen yhteiseen kokoukseensa. Samalla oli tilaisuus tutustua Tanskan kansankäräjien ja Tanskan ulkoministeriön arkistoihin sekä Tanskan valtioneuvoston. Joulukuussa Eduskunnan arkisto liittyi Kansainvälisen arkistoneuvoston (ICA) parlamentti- ja puoluearkistojen jaoston (SPP) jäseneksi.

6 Näyttelyt

Vuonna 1999 avattu näyttely Eduskunta evakossa Kauhajoella 1.12.1939—12.2.1940 oli avoinna 12.2.2000 saakka.

Liettua vietti tasavallan 10-vuotispäivää 10.3.2000. Liettuan parlamentti kutsui kaikki Pohjoismaat ja Viron esittelemään oman

maansa historiaa tai poliittista toimintaa yhteisnäyttelyssä Liettuan parlamentissa Seimasissa. Suomesta lähetettiin Vilnaan perustuslakiaiheinen näyttely. Valokuvaaja Jorma Komulaisen suunnittelema näyttely oli kesän ajan esillä Eduskunnan kirjastossa.

Suomen 1.3.2000 voimaan astuneen perustuslain merkeissä Eduskunnan kirjasto ja Valtion taidemuseo tuottivat yhteistyössä ainutlaatuisen oikeuden kuvallisia ja esineellisiä traditioita valottavan Oikeuden kuva -näyttelyn ja siihen liittyvän laajan suomen- ja ruotsinkielisen tutkimusjulkaisun. Näyttelyn avajaiset ja kirjan julkistamistilaisuus järjestettiin 4.10.2000. Kirjan toimittamisesta ja näyttelyn pystyttämisestä vastasi FT, dosentti Virpi Harju Valtion taidemuseosta.

Suomessa oikeutta ja oikeudenmukaisuutta on yleensä viestitty vain kielen keinoin. Kuvallinen ja esineellinen viestintä on ollut vähäistä ja on ennen kaikkea jäänyt

jokseenkin tuntemattomaksi. Näyttely ja julkaisu avaavat aivan uuden näkökulman oikeuden symboliikan ymmärtämiseen.

Näyttely ja kirjateos muodostavat maassamme ainutlaatuisen taide- ja kulttuurihistoriallisen katsauksen, sillä Suomessa on oikeuden kuvaan liittyviä oikeusikonografisia tutkimuksia tehty vähän eikä aiheesta ole tätä ennen järjestetty näyttelyjä. Tuomiovalan kulttuurihistoriallisesta esineistöstä ei siitäkään ole olemassa yhtenäistä esitystä eikä siitä ole tehty näyttelyjä.

Sekä Eduskunnan kirjastossa että Ate-neumissa näyttely on ollut menestys. Se on saanut hyvin julkisuutta myös joukkoviestimissä. Näyttely on saavuttanut kohderyhmänsä kiitettävästi. Näyttelyssä on käynyt runsaasti valtionhallinnon ja politiikan edustajia, oikeuslaitoksen henkilöstöä, oikeustieteen opiskelijoita, Eduskunnan kirjaston asiakkaita sekä alan harrastajia.

7 Henkilöstö

Kertomusvuoden lopussa kirjastossa oli 55 vakinaista virkaa.

Toimistosihteri Jouni Hartikainen jäi eläkkeelle 1.1.2000 lukien. Antti Määttänen erosi palveluavustajan virasta 1.5.2000 lukien. YTM Päivikki Karhula nimitettiin 1.10.2000 lukien palvelujohtajaksi ja Reino Hartikainen palveluavustajaksi 13.11.2000 lukien.

Virkavapaana omasta virasta työskenneltiin eduskunnan kansliassa, Taideteollisessa korkeakoulussa, opetusministeriössä ja Helsingin yliopistossa. Virkamiesvaihtoa käytiin Kauppakorkeakoulun kirjaston ja eduskunnan kanslian kanssa. Yksi henkilö työskenteli kaksi kuukautta tehtäväkierrossa Islannin parlamentin informaatiopalvelussa.

Kaksi kirjastonhoitajaa Unkarin parlamenttikirjastosta vieraili Eduskunnan kirjastossa, molemmat kuukauden ajan.

Vakinaisten virkamiesten lisäksi kirjastossa työskenteli eripituisina jaksoina 13 henkilöä. He hoitivat vakinaisten virkojen sijaisuuksia ja toimivat määräaikaisissa tehtävissä yhteensä 5 vuotta 11 kuukautta.

Vuosilomia, säästövapaita ja lomarahavapaita pidettiin yhteensä 8 vuotta 2 kuukautta, mikä on työajasta 14,9 %. Lomia pidettiin keskimäärin 45 päivää/henkilö. Sairauspoissaoloja oli yhteensä 1 vuosi 9 kuukautta eli 3,2 % työajasta.

Henkilökunnan koulutukseen ja kirjastojen väliseen yhteistoimintaan käytettiin 1,87 % työajasta. Koulutuksen painopiste oli työ-

prosessien kartoituksessa ja parantamisessa sekä verkkokoulutuksessa. Koulutuskustannukset merkitsivät 2,33 % kirjaston kokonaisbudjetista.

Kirjaston henkilökunta osallistui aktiivisesti alan kotimaisiin ja kansainvälisiin koulutustilaisuuksiin ja kokouksiin. Useissa kirjasto- ja tietopalvelualan kehittämishankkeissa oli edustus myös Eduskunnan kirjastosta. Valtipa-yhteistyö valtioneuvoston tietopalveluiden kanssa jatkui aktiivisena.

Luottamustehtäviä oli eduskunnan piirissä ja alan järjestöissä. Kirjastoalan koulutustilaisuuksissa annettiin opetusta ja osallistuttiin tilaisuuksien suunnitteluun.

Sisäinen tiedottaminen tapahtui pääosin kirjaston oman intranetin Sisäpiirin sekä sähköpostin välityksellä. Henkilökunnan kokouksia eri aihepiireistä oli seitsemän, ja henkilöstölehti Tiimalasi ilmestyi neljä kertaa.

Julkaisut

Ajankohtaista Eduskunnan kirjastossa! Helsinki, 1999-. (1999:1; 2000:1—2).

Eduskunnan arkisto. Laatinut Riitta Sihvonon. Helsinki, 2000. 5 s.

Eduskunnan kirjasto -cd-rom. [Käsikirjoitus: Jiri Sironen; työryhmän apuna: Heikki Rajala, Teemu Kijärvi, Niko Hirvonen]. Helsinki, 1999.

Eduskunnan kirjasto 1999 : verkkotiedon läpimurto. Helsinki, 2000. 17 s.

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 1999. Helsinki, 2000. 22 s.

Eduskunnan kirjaston tietopalveluopas. Helsinki, 2000. 19 s.

EU-uutuusluettelo — EU-nyfövärv. Helsinki, 2000. 1—15.

Kangas, Sinikka, Pyörivä peili : mielikuvia globalisaatiosta. Euroopan unioni — yhteinen isänmaa? *Tiedepolitiikka* 2/99, s. 19—25.

Karhula, Päivikki, Kirjasto verkkotiedon välittäjänä. *Hallinto* 3/2000, s. 30.

Karhula, Päivikki & Kangas, Petteri, Valtipan linkkitietokantahanke : ELKI. Agenttiohjelmien testaus : loppuraportti. Helsinki, 2000. Verkkojulkaisu.

Karjalainen, Leena, Två månader i Althingi, världens äldsta parlament. *Nordinfo* 3/2000, s. 34—39

Kurtti, Tuula, Ulkomaisen säädösaineiston hallinta Eduskunnan kirjastossa. (Yksilötyö / Teknillinen korkeakoulu, Koulutuskeskus Dipoli, 32. tietopalvelukoulutus 1999—2000). Espoo, 2000. 10, 11 s.

Laaksovirta, Tuula H., Asiantuntijaorganisaation normaalitila on uudistuminen. *Signum* 1/2000, s. 2—7.

Laaksovirta, Tuula H., Linjapuhe 2000. Helsinki, 2000. 5 s.

Laaksovirta, Tuula H., Tiedettä ammatikäytännössä — ammattikäytäntöä tieteesä : asiantuntijaorganisaation ja tieteen yhteydet. *Informaatiotutkimus* 1/2000, s.15—20.

Laaksovirta, Tuula H., Tiedonvälittymisen trendit ja informaatio-ohjaus. *Yhteiskuntapolitiikka* 4/2000 (vol. 65), s. 364—367.

Luettelo kirjastoon vuonna 2000 tulevista aikakaus- ja sanomalehdistä — Förteckning över bibliotekets tidskrifter och tidningar för år 2000. [Helsinki], 2000. 37 s.

Några hägkomster från de sista ständslanddagarna och det första adelsmötet -äänite. Cd-rom. Helsinki, 2000.

Oikeuden kuva — Bilden av rätten och rättvisan. Toim. Virpi Harju. (Eduskunnan kirjaston tutkimuksia ja selvityksiä, 5). Helsinki, 2000. 299 s.

Riksdagsbibliotekets berättelse för 1999. Helsingfors, 2000. 22 s.

Suchoples, Jarosław, Finland in the international affairs of the 20th century : a selected bibliography consisting of articles, papers and books written in foreign languages. Helsinki, 2000. 45 s.

Tasavallan Presidentin vaalit ja juhlalliset vakuutukset -äänitteet. 5 cd-romia. Helsinki, 2000.

Tiimalasi : Eduskunnan kirjaston henkilöstölehti. Helsinki, 2000. 1—4.

Uusia kirjoja — Nya böcker. Helsinki, 2000. 1—15.

Valtiopäivät-äänitteet. 4 cd-romia. Helsinki, 2000.

Kirjaston henkilöstö 31.12.2000

Virka	Nimi ja oppiarvo
Ylikirjastonhoitaja	Laaksovirta, Tuula H., YTT, dosentti
Johtava tietoasiantuntija yhteiskuntatieto	Nieminen, Inkeri, VTM
Johtava tietoasiantuntija eduskuntatieto	Puttonen, Kaarina, FM
Johtava tietoasiantuntija oikeudellinen tieto	Kinnunen, Marjaana, VT, YTM
" " , vv.	Pajula, Sari, YTM
" " , ma.	
Kokoelmapalvelu	
Palvelujohtaja	Hirsivuori, Jorma, VTM
Tietoasiantuntija	Hakala, Aune, FM
"	Latvus, Marjatta, FM
" , ma.	Mäkelä, Kaarlo, VTM
" , vv.	Siunala, Riitta, FM
Informaatikko , ma.	Clavert, Violette, FM
Tietopalvelusihteeri	Auvinen, Saija, merkonomi
" , vv.	Heinimaa, Tapio, merkonomi
"	Häkkinen, Merja, merkonomi
"	Kuusniemi, Hannele, merkonomi
"	Tiainen, Aini, merkonomi
Palveluneuvoja	Palmunen, Airi, HuK
Projektisihteeri , ma.	Heinimaa Tapio, merkonomi
Toimistos sihteeri	Luotonen, Maria-Leena
"	Salakari, Sirkku-Marja
"	Åhlberg, Anneli
"	Avoin
Neuvonta- ja arkistopalvelu	
Palvelujohtaja	Heikkilä, Marjatta, FM
Arkistopäällikkö	Sihvonon, Riitta, FM
Tietoasiantuntija	Lehto-Toivakka, Marketta, YTM
"	Rantala, Eila, FM
Amanuenssi	Kaitaharju, Pirkko, FM
"	Pakarinen, Mirja, OTK
Informaatikko , ma.	Aittola, Barbro, HuK
" , vv.	Korkeila, Sirkka-Liisa, HuK, merkonomi
"	Kurtti, Tuula, HuK, merkonomi
Osastosihteeri	Haukka, Hilppa
"	Salasmaa, Hilikka
"	Voutilainen, Heikki
Tietopalvelusihteeri	Kajava, Eija
"	Kämäri, Lassi, merkonomi
Tietoverkkoneuvoja	Rajala, Heikki, merkonomi
Projektiavustaja, , ma.	Kivinen, Hannu, merkonomi

Virka	Nimi ja oppiarvo
Tietopalvelu	
Palvelujohtaja , vv.	Turpeinen, Marita, FM
" , ma.	Johansson, Virpi, FM
Informaatikko	Oksa-Pallasvuo, Marja, VTM
" , vv.	Erkkilä, Päivi, HuK
" , vv.	Oravisto, Hannele, ekonomi, HuK
Tietoasiantuntija , vv.	Koskinen, Heli, YTM
" , vv.	Mälkki, Helka, FM
" , ma.	Peuhkurinen, Tommi, FM
" , ma.	Rönkkö, Maija-Leena, FM
" , vv.	Törnwall, Annamari, YTM, sosionomi
Tutkija , ma.	Hakala, Kristiina, YTM
" , vv.	Johansson, Virpi, FM
" , ma.	Peuhkurinen, Tommi, FM
" , vv.	Vainio, Heli, VTM
Amanuessi	Karjalainen, Leena, merkonomi
Tietoverkkoneuvoja , ma.	Hakkarainen, Heikki
" , ma.	Vaakanainen, Heikki
Sisäinen palvelu	
Palvelujohtaja	Karhula, Päivikki, YTM
Tietohallintoasiantuntija	Kangas, Sinikka, FM
Tutkija	Graae, Kristiina, VTM
Osastosihteeri	Kauhanen, Anita, merkonomi
" , vv.	Kytölä, Marjatta, merkonomi
" , ma.	Mattila, Anja, merkonomi
" , vv.	Syväluoma, Mirja
Toimistos sihteeri	Tuhkasaari, Anneli
Palveluavustaja , ma.	Pöysti, Rauno
" , vv.	Anushiravani, Sami
" , ma.	Hakkarainen, Heikki
" , ma.	Hartikainen, Reino
" , ma.	Partala, Sami

